

הבית, העומד במרחק שלוש-מאות מטר, בו יושבת צערה המסתכלת לכיוונו. אלה הן הן פגישות היחידות בין פטמה ומחמוד, פגי שות ששום גבול לא יכול להפריע להן. אך יש גם משהו נוסף המקשר ביניהם. זה החתול הגינגי הקטן, שחש כאילו את הקשר שבין שני הנאהבים. הוא היצור היחידי המסוגל לעבור את הגבול באופן חופשי. חצי יום הוא מבלה בביתו של מחמוד ואילו את החצי השני הוא מבלה בביתו של פטמה. אם אני מלטף את החתול הנה, כאילו אני שולח סיפת אהבה ל-פטמה, מסביר מחמוד.

מחמוד ופטמה מצאו גם צורת קשר אחרת. הם אינם יכולים לשוחח איש עם רעותו במישרין. הם מדברים על גלי האחר, ב-שירים. פטמה שולחת שירים למחמוד דרך רדיו רמאללה, ומחמוד שולח לה שירים דרך קול ישראל. לפי הזמנת פטמה שר פריד אל-אסראש את השיר: "קרוב לעיני ורחוק ממני". מחמוד ענה לה בקולו של מחמוד עבד-אל-והאב: "זכור אותי". בתשובה בה שר לבקשת פטמה עבד-אל-חלים האפו: "אני חולמת עליך ומצפה לך". עם כל פגימת לבי שולח אני לך פריסת שלום" השיר מחמוד בשיר ששודר בתוכנית הערבית של קול-ישראל.

מי תהיה הקוסמת הטובה?

מחמוד לא מוכן להסתפק באהבה אפי-לטונית. הוא רוצה להתחתן עם ארוסתו ומוכן להאבק על זכותו זו.

כבר לפני שנתיים שלח אביו של מחמוד בקשה למשרד הפנים להרשות לפטמה לעבור לישראל, כדי להיפגש עם בנו. הוא לא זכה לתשובה. השנה החמיר המצב. פטמה הגיעה לגיל 18, ומצבה הסתכן. אביה מת כבר בילדותה. במרוצת הזמן מתו גם כל אחיה ואחיותיה. אמה עומדת להתחתן שוב, ופטמה עתידה להישאר לבדה, כשהיא רחוקה מארורה.

לפני מספר חודשים פנה מחמוד לעורך-דין תל-אביבי, מנשה פישמן, שהסכים לטפל בפרשה. פישמן שלח מכתב לשרותי העליה של משרד הפנים בחיפה, בו ביקש לאשר לפטמה לעבור לישראל במסגרת איחוד המשפחות. בכברואר השנה הגיעה למשרדו תשובה שלילית.

עורך-הדין לא נכנע אחרי הכישלון הראשון. הוא התקשר עם ד"ר גולדין, סגן-מנהל הכללי של משרד הפנים, וסיפר לו את סיפורם של שני הנאהבים. ד"ר גולדין, שהתרשם מהסיפור, ביקש לשלוח אליו אי-שית בקשה נוספת, הבטיח להציג אותה בסני שר הפנים.

יתכן שיהיה זה שרה-פנים, משה חיים שפירא, שימלא את תפקיד הקוסמת מסיפורי אלף לילה ולילה, וישבור את המחיצה בין פטמה ומחמוד.

אדם מעבר לגבול כך צולמה פטמה השבוע (בסימלה לבנה יושבת על הכסא) על-ידי כתב העולם הזה. פטמה יושבת במרפסת ביתה ומסתכלת בכיוון ביתו של מחמוד. סם, במדינה השכנה, יושב מחמוד ומביט לעברה. שני הנאהבים סבלים בצורה זו את רוב שעות היום, בהם נמצא מחמוד בכפר, כשהם חולמים על פגישה בעתיד.

גבול לאהבה

שני המאהבים חשוכה עובדה אחת: ביניהם עובר גבול.

כמש כל השבוע עובד מחמוד בתל-אביב. הוא חוזר הביתה רק ביום החמישי בערב ונשאר בבית ביום השישי ובשבת. ברוב שעות המנוחה יושב מחמוד על מרפסת ביתו, הפונה מדרחה. הוא מסתכל אל עבר

להגיע לכפר, ממש כמו שהיה קשה להגיע אליו בשנת 1958.

שירים כבקשתך

ל כל הסיבות האלה אין כמוכן כל חשיבות עבור מחמוד ופטמה. בשביל

ומאתורי המשחקים הילדותיים נולד משהו רציני יותר: אהבת נעורים.

פגישה אחרונה

לא מיד עם הנחת החביות בחארי נותקו הקשרים בין שני חלקי הכפר. כבר אז העמידו הירדנים את חייליהם בצד השני של הגבול, אבל החגים, החתונות והיות נשארו עדיין משותפים לכל התושבים. הסכם המשותף האחרון היה הלוחיה של אחיה של פטמה, שגר בצד הישראלי, ונמסר בתחילת שנת 1960. שני המאהבים הצעירים נפגשו אז, פנים אל פנים, בפעם האחרונה.

מאז נותקו כל הקשרים. המעיין המשותף שימש מקום מפגש יחידי לבני הכפר. של-טונות ירדן בנו תעלה מיוחדת, שבה זרמו המים לתוך מיכל מרוחק מהחאדי, ואסרו על התושבים הירדניים להתקרב למעיין עצמו. כל התושבים בצד הירדני, המתגוררים בבתים סמוכים לגבול הועברו לתוך הכפר. ימים ולילות היו תיילי הלגיון שומרים, שלא יקויים כל מגע בין אזרחי שתי המדינות. בצד הישראלי לא נימצא כל שוטר או חייל.

בשני חלקי הכפר אין עבודה מספקת לכל חושביו. לפחות בן אחד מכל משפחה של ברטעה הישראלית עובד בתל-אביב או בחדרה. רובם חוזרים הביתה ביום השישי, וביום הראשון הם יוצאים שוב מבתיהם לעבודות בניין או חפירות.

לברטעה הירדנית אין תל-אביב או חדרה, המספקות מקומות עבודה בשפע. צעירי הכפר עוזבים את בתיהם ואת מדינתם, ומחפשים פרנסה בגרמניה הרחוקה. הם עוזבים שם שנתיים שלוש, אוספים כסף, חוזרים לכפר ובוניים בית. הם משלמים מוהר ומתחננים. אחרי חצי שנה אוזל הכסף והגברים יוצאים שוב לחפש עבודה בחוף-לארץ.

ההבדל ברמת החיים בין ברטעה הישראלי והירדנית, נוצר בלי כל מאמץ מסוים מצד שלטונות ישראל. איש לא התכוון לעשות מברטעה חלון ראווה עבור הצד השני. איש לא חשב להעביר לברטעה של זרם חשמל, כדי שיהיה סימן לקדמה של מדינת ישראל. אפילו כביש, שעליו נאבקים כבר שנים ארוכות חושבי הכפר, לא נסלל. כיום קשה

הקרובה הרחוקה זו היא התמונה היחידה של פטמה הנמצאת בידי מחמוד. לאירופה ומאירופה לישראל.

החתול המקשר מחמוד מלטף חתול שלפי טענתו עבר את הגבול רק לפני שעה ובא מבית ארוסתו. אחרי הצהריים יחזור החתול לצד הירדני של הכפר.